

*Чепур Ольга, викладач,
ВСП «Київський фаховий коледж
комп'ютерних технологій та
економіки Національного
авіаційного університету»,
м. Київ, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОГАЛИНИ» НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Одним із найважливіших аспектів формування іншомовної комунікативної компетентності у здобувачів освіти є формування умінь усного продукування та усної взаємодії.

Актуальність досліджуваної теми визначається доцільністю використання технології інформаційної прогалини у вивченні англійської мови. Варто зазначити, що в українській фаховій періодиці та методичній літературі майже відсутня інформація про структуру, методику підготовки й виконання завдань на заповнення інформаційної прогалини у процесі комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням використання інформаційної прогалини у вивченні англійської мови займалися такі вчені, як Х. Д. Браун, Г. Юл, В. Літлвуд, Н. Прабху. Ці дослідники акцентують увагу на тому, що інтерактивні завдання на заповнення інформаційної прогалини мають моделювати реальні життєві обставини, котрі змушують людей до обміну інформацією з метою з'ясування якоїсь проблеми, збору даних чи прийняття певного рішення [1].

Формування цілей доповіді (постановка завдання). Ще недостатньо розкрито проблему застосування технології інформаційної прогалини як актуального засобу інтерактивного навчання. Тому завданням нашої статті є розкрити ефективність та доцільність її використання на заняттях англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку Х. Д. Браун, термін «інформаційна прогалина» є дуже широким і, відповідно, охоплює величезне різноманіття технік з метою передачі чи одержання інформації [2, с. 181].

В. Літлвуд наголошує, що стимулом до спілкування і критерієм його успішності має бути сама ситуація, а саме: кожний з учасників усної взаємодії повинен мати у своєму розпорядженні власну, невідому іншим частку загальної інформації, якою він обмінюється з іншими учасникам з елементом відкриття. Працюючи разом, вони розв'язують певну проблему чи досягають спільної думки [1; 3].

Можна зазначити такі ключові особливості інформаційної прогалини, як:

1. увага до змісту висловлювання, а не до його мовної форми (вона є важливою, але не домінуючою при виконанні завдання);

2. спрямованість комунікативної взаємодії у формі запитань і відповідей на досягнення певної цілі [1].

Н. Прабху виділив наступні функціональні типи завдань з інформаційною прогалиною:

1) фактологічна прогалина – *«fact-findinggapactivity»* передбачає передачу інформації від однієї особи іншій, з одного місця в інше, з однієї форми в іншу.

Приклади завдань: заповніть пропуски на карті чи схемі, дайте і отримайте інструкції, відновіть відсутні елементи картинки, знайдіть людину на картинці за її описом.

2) прогалина в аргументах – *«reasoning-gap activity»* передбачає виведення нової інформації з даної інформації шляхом дедукції, міркування, аргументації, побудови висновків, оцінювання відносин чи зразків.

3) прогалина у враженнях – *«opinion-gap activity»* передбачає ідентифікацію й артикуляцію особистих почуттів, переважаючих уподобань, ставлень до певної ситуації чи використання фактологічної інформації або формулювання аргументів на користь своєї думки [4, с. 46-47].

Приклади завдань: оберіть краще рішення, завершіть оповідання, проведіть співбесіду і заповніть анкету, опитайте учасників і заповніть таблицю.

Завдання з інформаційною прогалиною відрізняються від схожих інтерактивних видів робіт, через їх структурну форму. Ця форма, як правило, виглядає таким чином: здобувачам освіти роздаються два комплекти спеціально розроблених карток (картка А та картка В), які мусять триматися учасниками інтерактивного спілкування в секреті один від одного. Вони не мають права зазирати в картки один одного. Кожна картка стосується одного й того ж предмета розмови, проте в кожній відсутні якісь свої інформаційні елементи (факти, деталі карти, цифрові дані, елементи картинки тощо).

Здобувачі освіти працюють в парах. Метою їх спілкування є отримати необхідну інформацію від свого співрозмовника і заповнення інформаційні прогалини у своїй картці [1].

Наприклад, двоє здобувачів освіти можуть мати різні розклади навчання, але вони хочуть знайти час, щоби зібратися разом на чай. Вони повинні отримати відповідну інформацію один від одного, щоб визначити, коли обидва вільні, а також коли їхній вільний час збігається з часом, коли працює кафе. Такий вид діяльності дає учасникам змогу запитувати інформацію, просити роз'яснення та обговорювати їх, а також робити відповідні висновки.

Ще одним прикладом такої вправи може бути наступне завдання:

Здобувач освіти 1. Подивіться на малюнок, опишіть його своєму партнеру.

Здобувач освіти 2. Прослухайте розповідь свого партнера, порівняйте її із своєю картиною і знайдіть п'ять відмінностей.

Технологія інформаційної прогалини поєднується із рольовою грою для розвитку умінь усної взаємодії. Наприклад, учасники отримують різні картки. Потрібно проглянути інформацію і знайти розв'язання проблеми:

Здобувач освіти 1. Ви гість у готелі. Це готель високого рівня, але у вашому номері брудні рушники, вікна виходять на пожвавлену вулицю. Ви хочете змінити номер і отримати знижку. Поговоріть з адміністратором і розв'яжіть проблему.

Здобувач освіти 2. Ви адміністратор у готелі. Є гість, який скаржиться на все. Ви можете переселити його в інший номер, але не можете змінити ціну. Поговоріть з гостем і вирішіть проблему.

Завдання на заповнення інформаційних прогалин частіше зустрічаються в автентичних англомовних підручниках, методичних книгах чи серед англомовних інтернет-ресурсів.

Висновки. Метод інформаційної прогалини має великий лінгвістичний і розвивальний потенціал. Цей засіб інтерактивного навчання варто використовувати на заняттях англійської мови для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Мета застосування цієї технології – формувати і розвивати комунікативні навички, роботи в парі, розвивати дослідницькі вміння, спостережливість, уміння одержувати і використовувати інформацію.

Список використаних джерел

1. Місечко О. Є. Технологія "інформаційна прогалина" як актуальний засіб інтерактивного навчання іноземної мови / О. Є. Місечко // Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки – Випуск 65, 2012. – С. 37-40.

2. Brown H. Douglas. Teachingby Principles : an Interactive Approach to Language Pedagogy / H. Douglas Brown. – New Jersey : Prentice Hall, 1994. – 467 p.

3. Littlewood W. T. (1981). Communicative Language Teaching / William Littlewood. – Cambridge : Cambridge University Press, 1981. – 108 p.

4. Prabhu N. S. Second Language Pedagogy : a perspective / N. S. Prabhu. – Oxford: Oxford University Press, 1987. – 198 p.

5. Pakhomova T. O., Komova O. S., Belia V. V., Yivzhenko Y. V., Demidko E. V. Transformation of the pedagogical process in higher education during the quarantine. Linguistics and Culture Review, 5 (S2), 2021. P.215-230.